

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2017/18:41

Onsdagen den 27 juni

§ 1 Europeiska rådet

Statsminister Stefan Löfven

Information och samråd inför Europeiska rådet den 28–29 juni 2018

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Klockan har slagit 14, och jag förklarar dagens EU-nämndssammanträde öppnat.

Jag vill hälsa statsminister Stefan Löfven med medarbetare välkomna. Jag lämnar ordet direkt till Stefan Löfven för att informera och samråda om vad som ska ske på Europeiska rådet den 28 och 29 juni.

Anf. 2 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr ordförande! I morgon inleds det sista mötet i Europeiska rådet före sommaren. Dagordningen är ovanligt omfattande den här gången. Men migrationsfrågan får ändå betraktas som den viktigaste frågan.

Europeiska rådet har som bekant tidigare enats om att vi vid det här mötet ska försöka komma överens om ett nytt gemensamt asylsystem. Och det är något som vi har drivit hårt från svenskt håll. Vi behöver få till ett system som är långsiktigt hållbart och rättssäkert och som innebär att alla medlemsstater delar på ansvaret.

Jag vill poängtera att det ändå har gjorts framsteg de senaste åren. EU har de senaste åren kraftigt lyckats få ned antalet människor som försöker ta sig över Medelhavet och därmed också det antal människor som omkommer på Medelhavet. Det har gjorts genom stärkt kontroll över de yttre gränserna, fler räddningsaktioner till havs, samarbetsavtal med Turkiet och samarbete med bland annat afrikanska länder för att bryta människosmugglingen och bekämpa fattigdom och andra grundorsaker till att människor söker sig till Europa.

När det gäller arbetet med det nya asylsystemet är dessutom fem av sju rättsakter nästan klara, exempelvis den om en ny asylmyndighet och bättre kontroll av asylsökande i EU. Framsteg har också gjorts vad gäller regler för mottagande.

Den springande punkten är dock kravet på att alla länder faktiskt tar emot asylsökande vid en kris, så att vi får till en mer rättvis fördelning. Det kan inte vara upp till bara några få länder. Vi har hela tiden vetat att det hos vissa länder finns ett starkt motstånd mot det kravet. Det ser uppenbarligen mörkt ut att komma överens under det här mötet.

Jag har sagt det förr, och jag säger det igen: Om några medlemsstater fortsätter att vägra göra sin del måste det också kosta för dem.

I Sverige lade vi, genom en bred överenskommelse här i Sveriges riksdag, om migrationspolitiken när EU inte förmådde ta sitt ansvar. Men vi ska ändå fortsätta arbeta för ett gemensamt EU-system med gemensamma regler. Alternativet till att komma överens om en europeisk lösning är nämligen stängda inre gränser. Och då sätter vi faktiskt hela den fria rörligheten på spel.

För mig är därför det viktigaste under det här mötet att uppnå att vi fortsätter att arbeta med helheten och att vi inte släpper de delar som är svårast.

En fråga som kommer att diskuteras på mötet är förslaget från FN:s flyktingorgan UNHCR om att upprätta skydds- och mottagningscenter för dem som räddas på Medelhavet. Det finns fortfarande alldeles för många oklarheter kring hur det förslaget kan utformas. Men även om regeringen inte är beredd att stödja det rakt av kan vi acceptera att konceptet undersöks närmare.

Ett system som innebär att de som räddas förs till mottagningscenter i UNHCR:s regi måste naturligtvis följa internationell rätt, och det ska värna asylrätten. Våra ingångsvärden i en fortsatt diskussion om detta är att det dessutom bygger på vidarebosättning, på solidarisk omfördelning och på att den som är i behov av skydd får det enligt EU-rätt. Skyddsbehövande ska alltså inte hamna i en sämre sits.

Jag talade i måndags i telefon med UNHCR:s chef Filippo Grandi. Han menar att en förutsättning för ett system med mottagningscenter är just att det finns fungerande vidarebosättning och att det behövs en regional ansats. UNHCR:s modell är alltså inte läst för mottagningsenheter i tredjeland; det kan också röra sig om plattformar i EU.

UNHCR är en central partner i migrationsarbetet. Det är viktigt att vi samarbetar med dem för att få till ett humant och fungerande migrationssystem. Vi måste fortsätta hitta sätt att bryta den utveckling som innebär att hundratusentals ekonomiska migranter tar sig till Europa på mycket farliga vägar, både till havs och på land. De är i händerna på fullständigt hänsynslösa och giriga människosmugglare. De måste rimligen kunna ha en framtid i sina hemländer, i stället för att riskera sina liv och sina besparingar för att ta sig till Europa där de, till skillnad från de som har asylskäl, ändå inte kommer att kunna stanna.

Herr ordförande! Vi har alla oroats över det försämrade omvärldsläget. Det påverkar också Europeiska rådets dagordning. I morgon kommer vi att diskutera säkerhet och försvar. Men inga beslut ska fattas på det temat.

Det är dock viktigt att EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik, som vilar på mellanstatlig grund, fortsätter att utvecklas och stärkas. Det gäller inte minst en ökad europeisk förmåga för civil och militär krishantering.

Jag vill också kort nämna EU:s ekonomiska sanktioner gentemot Ryssland. Det är inte en fråga som tas upp specifikt. Men den kommer att beröras i och med att förbundskansler Merkel och president Macron kommer att redovisa utvecklingen i frågan.

Vår bedömning är att Rysslands agerande i Ukraina fortsätter att vara destruktivt. Landet har inte genomfört sina åtaganden i enlighet med den så kallade Minsköverenskommelsen. Därför är vår uppfattning att sanktionerna bör förlängas. Men det kommer alltså inte att komma upp på detta möte.

De sanktioner som USA nu har beslutat återinföra gentemot Iran kommer säkert också att diskuteras. USA:s beslut att lämna den kärntekniska överenskommelsen är djupt oroväckande. EU försöker nu förmå Iran att stanna kvar i överenskommelsen. Det är viktigt för vår säkerhet.

Vi ska också fortsätta verka för att så långt det går begränsa de amerikanska sanktionernas inverkan på såväl svenska som europeiska företag. Samtidigt måste vi vara realistiska här; de flesta företag är inte villiga eller beredda att riskera sina möjligheter på den amerikanska marknaden.

Herr ordförande! På mötet kommer vi också att diskutera jobb, tillväxt och konkurrenskraft. En aktuell fråga är naturligtvis USA:s beslut att införa tullar på EU:s stål- och aluminiumexport. Det och dessutom hot om ytterligare tullar på exempelvis motorfordon är mycket bekymrande. Den oförutsägbarhet som vi hamnar i nu leder till att investeringar skjuts upp, och handeln påverkas.

Efter att ha anmält USA:s skyddstullar till WTO har EU nu gått vidare med att införa motåtgärder på amerikansk export till EU. Vi måste helt enkelt svara på USA:s agerande.

Samtidigt är jag mycket oroad över utvecklingen när EU och USA straffar varandra från var sin kant. Det är såklart betydligt bättre när vi samarbetar. Vi behöver ha en fortsatt dialog med USA för att se om vi inte kan hitta en gemensam väg framåt.

Handel leder till jobb. Det leder till välfärd. Det leder till välstånd. Vi måste därför stå upp för frihandeln och fortsätta arbeta för handelsavtal med flera länder. Det tjänar Sverige på.

Herr ordförande! Innovation och digitalisering är viktigt för att stärka EU:s konkurrenskraft och välstånd. Men vi behöver ett bredare angreppssätt för att dra maximal nytta av den europeiska innovationspolitiken.

Europeiska rådet kommer också att följa upp diskussionerna om beskattning av den digitala ekonomin. Den digitala ekonomin är världsomspännande. Vi behöver därför hitta globala lösningar snarare än olika regionala svar.

Herr ordförande! Kommissionen har presenterat alla sina förslag för EU:s fleråriga budgetram. Då kan förhandlingarna börja. Nu höjs flera röster för en snabb process med önskan om ett förhandlingsavslut före valet till Europaparlamentet 2019. Regeringen har absolut inget emot höga ambitioner. Men det viktigaste är att det blir ett bra resultat, inte att det går fort.

Europeiska rådet väntas också besluta om en justering av Europaparlamentets sammansättning. Eftersom Storbritannien lämnar unionen kommer ändringar att behöva göras. Förutom en viss minskning av det totala antalet platser kommer också en omfördelning att göras, så att antalet platser står i bättre proportion till medlemsstaternas folkmängd. För Sveriges del innebär det ytterligare en plats i Europaparlamentet, alltså 21 platser jämfört med dagens 20.

Regeringen anser att Sverige bör ställa sig bakom det förslaget.

Herr ordförande! Brexitförhandlingarna pågår också alltjämt. Men det är bekymmersamt att det går så pass trögt i vissa delar. Under våren har arbetet till stor del handlat om att försöka lösa den så kallade irländska

frågan, alltså det brittiska åtagandet att säkra en öppen gräns mellan republiken Irland och Nordirland. Det har inte skett hittills.

Det är ändå positivt att de tekniska delarna av förhandlingarna rör sig framåt. Mer än fyra femtedelar av texten i utträdesavtalet är man nu preliminärt överens om. Det innebär att resten av förhandlingarna nu kan koncentreras på just Irlandsfrågan och framtidsfrågorna. Där har arbetet kommit igång. Men klockan tickar. Bollen ligger hos Storbritannien när det gäller att komma med förslag om hur de vill se den nya relationen med unionen.

Herr ordförande! Avslutningsvis har Donald Tusk också kallat till ett eurotoppmöte i anslutning till Europeiska rådets möte. Den här gången är också de länder som inte har infört euro som valuta inbjudna, vilket är bra eftersom utvecklingen av EMU påverkar oss alla.

Under den här delen kommer EMU-fördjupningen att diskuteras. Det är bra att framsteg har gjorts vad gäller bankunionen liksom den europeiska stabilitetsmekanismen.

Sverige deltar inte i beslut eller slutsatser från eurogruppen.

Herr ordförande! Det är de frågor som kommer upp på Europeiska rådets möte i morgon och på fredag.

Anf. 3 MARIE GRANLUND (S):

Herr ordförande! Jag vill tacka statsministern för redogörelsen inför Europeiska rådet.

Det är många olika frågor på dagordningen, och EU måste faktiskt fatta beslut om dem på olika sätt. En av de viktigaste frågorna är just migrationsfrågan.

I den bästa av världar hade det här mötet lett till att vi skulle fullfölja de beslut som är tagna om att få ett nytt gemensamt asylsystem. Det borde vara självklart. Precis som att alla kommuner i Sverige borde ta emot flyktingar, borde alla länder i EU också göra det solidariskt. Då hade vi kunnat ta emot många fler, och det hade blivit mycket bättre för de människor som kommer hit.

Trots att regeringen har drivit på starkt och kommer att fortsätta driva på starkt för ett solidariskt mottagande har det inte blivit riktigt på det sättet. Det är bara att beklaga. Det handlar om så många människor som mister sina liv på Medelhavet, så många människor som inte når Europa utan faktiskt drunknar. Och situationen har inte blivit lättare med en ny regering i Italien.

Mot den bakgrunden kan man förstå UNHCR:s förslag om olika mottagningscenter, för att undvika döden på Medelhavet. Men som statsministern säger är det viktigt att dessa center baseras på EU:s asylrätt – såklart – och på vidarebosättning. Det är också viktigt att vi fortsätter att driva en solidarisk flykting- eller asylpolitik. Men det får vi väl komma tillbaka till när vi vet mer hur förslagen kommer att utformas.

När det gäller långtidsbudgeten är regeringens hållning viktig. Det är bättre att det får ta lite längre tid. Förra gången tog det ganska lång tid innan vi kom fram till ett beslut. Och det beslutet tror jag att vi alla kunde stå bakom. Man kan alltid vilja lite mer eller lite mindre. Men att hasta på för att få det klart före valet till Europaparlamentet, vilket kommissionen nu vill göra, tror jag vore dåligt. Därför är det bra att regeringen driver på så starkt.

Jag har egentligen bara en fråga. Den gäller det här med skyddstullar. Presidenten i USA har backat när det gäller en del andra grejer. Ser statsministern något ljus i mörkret när det gäller möjligheten att avskaffa skyddstullarna och främja det som är så viktigt – frihandel, som bidrar till tillväxt och arbete?

Anf. 4 KARIN ENSTRÖM (M):

Ordförande! Tack, statsministern! Två år har nu gått sedan EU-kommissionen presenterade sina förslag om en mer enhetlig migrationspolitik i EU. En del förslag har kommit långt i förhandlingarna, men det är tydligt att inte minst frågan om den så kallade solidariska omfördelningsmekanismen har kört fast. Jag vill förstås veta vad statsministern drar för slutsatser av detta. Är det fortfarande den vägen framåt som man ser, eller hur skulle ett beslut kunna se ut?

Det är också ganska speciellt att den sista punkten i rådsslutsatserna om migration handlar om att i milda ordalag säga att det vore fint om det österrika ordförandeskapet kan fortsätta försöka ro i land hela asylpaketet. Det bör vara ett tydligare uppdrag, för annars kommer vi inte att komma vidare – om vi över huvud taget kommer vidare med just den punkten.

Det har också kommit helt nya förslag trots att de gamla förslagen har stötts och blötts under lång tid. Det är förslaget om så kallade skydds- och mottagningscenter – eller platforms, som de heter på engelska. Det var intressant att höra hur statsministern och regeringen ser på detta. Men hur ser tidsförhållandena ut? Hur ser beslutsfattandet ut för när dessa center skulle kunna vara inrättade? Vi är ju alla – hoppas jag – måna om att så få som möjligt ska behöva förlora livet, och det här är ett sätt att minska risken för att människor ger sig ut i dessa mycket bräckliga farkoster och i stället ha ett ordnat mottagande. Hur ser de tidsförhållandena ut?

Jag skulle också vilja höra hur statsministern ser på återvändandeproblematiken. Den finns med i utkastet till rådsslutsatser och är en fråga som är oerhört viktig, inte minst för Sverige. Hur ska vi hantera dem som har fått nej?

När det gäller säkerhet och försvar välkomnar vi att EU kommer framåt. Vi behöver samarbeta mer. Vi behöver stärka vår gemensamma säkerhet och försvarsförmåga och vår såväl civila som militära krishantering. Där har jag en direkt fråga, och det är frågan om tredjelandsdeltagande när det gäller europeiska försvarsfonden och forskningsfonden. Skulle även icke-EU-länder kunna delta? Då tänker jag framför allt på Storbritannien, som är på väg att lämna EU, men också på till exempel USA och Norge.

Ännu en viktig fråga som man väl inte kommer att hinna diskutera på djupet är budgeten. Den har vi haft uppe här ett flertal gånger. Här vill jag ge ett tydligt medskick till statsministern: Regeringen bör försvara den budgetrestriktiva linje som vi hittills har hållit. Statsministern bör också förklara att detta att hålla kvar den stora storleken och till och med öka den innebär en väldigt stor ökning för Sveriges del. Vi bör verka för att Sveriges inbetalningar inte ska öka och att vi ska reformera inom budgeten. Jag vill bara understryka att vi förväntar oss att statsministern framför detta på toppmötet.

Vi välkomnar också slutsatserna om MH17 och det tydliga budskapet till Ryssland.

Anf. 5 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Ordförande! Jag börjar med Marie Granlunds migrationsfråga. Karin Enström var också inne på det.

Det är viktigt att se varför det här förslaget kommer. EU har räddat mer än 600 000 människor från båtar på Medelhavet. Tusentals har dött. Det är människor som inte har flyktingstatus men som av naturliga skäl, av mänsklig drivkraft, söker sig ett bättre liv. Det är inget konstigt, men vi måste få stopp på det. Dessa människor är totalt i händerna på människosmugglare, som sätter ut dem i båtar som de nästan vet inte kommer fram. Där är vi skyldiga att hitta en lösning.

Nu kommer UNHCR:s förslag, men det är inte alls så klart i konturena att man kan säga vad det innebär. Men diskussionen är absolut värd att fortsätta, menar jag. När FN hör av sig och vill ha ett samarbete med EU för att stoppa detta tycker jag att det är argument nog – förutsatt att det bygger på internationell rätt och att vi värnar asylrätten.

Vad gäller långtidsbudgeten har vi sagt att skulle detta lyckas så bra att det går fort har vi inget emot det, men jag kan inte se att det händer. Det tog mycket längre tid förra gången. Vad gäller de förslag man har – det är också svar på Karin Enströms fråga – har vi sagt från första stund att det inte är aktuellt för Sverige med en så rejält höjd avgift. Vi menar att vi är en stor nettobetalarare. Vi har glädje av EU-samarbetet och av att vara medlem i Europeiska unionen, men det är inte aktuellt för oss med en sådan höjning.

Vad gäller skyddstullar och att USA backar: Just nu ser jag inga sådana tecken om jag ska vara ärlig. Administrationen talar mycket tydligt om USA först. Att man då försvårar handeln är för mig en konstig slutsats att dra. Jag skulle själv inte dra den slutsatsen, men man kan naturligtvis göra olika. Dessutom finns det ingen riktig aptit hos USA att utveckla WTO utan snarare tvärtom. Man talar illa om WTO och tillsätter inte de tjänster som ska tillsättas för att kunna hantera tvister. Det finns alltså inte mycket som talar för detta nu. Låt oss bara hoppas att det inte går från stål till bilar också. Då får det här en helt annan dimension, och då är vi enligt min uppfattning farligt ute. Därför är det viktigt att EU fortsätter diskutera med andra runt om i världen för att få till fler frihandelsavtal. Men det är också viktigt att upprätthålla dialogen med USA. Det måste vi göra.

Karin Enström frågade om MFF. Vi har samma uppfattning där, och den tycker jag att vi ska hålla fast vid. När det gäller slutsatser om solidarisk fördelning ska vi naturligtvis fortsätta driva att det är detta som gäller. Det är som jag sa i min inledning: Vi ska inte ta bort de svåra delarna, utan vi ska fortsätta driva på. Det är två rättsakter som går trögt. Vi måste fortsätta driva på det arbetet, och i det ingår enligt vår uppfattning att ordförandelandet – naturligt nog för ett ordförandeland – leder processen. Det inkluderar det kommande, Österrike.

När det gäller återvändande har vi avtal med andra länder i Afrika, både bilaterala och gemensamma. EU har utvecklat ett ekonomiskt stöd till de länder som tar emot enligt more for more-principen – ju mer man gör, desto mer kan man få i stöd. EU ger också bättre resurser till dem som är praktiskt involverade i återvändandearbetet och mer stöd till Frontex. Det görs alltså saker för att förbättra, men återvändandet är ett av de områden som måste förbättras och effektiviseras. Det gäller att göra ännu mer på det området.

Karin Enström frågade om säkerhet och försvar och om tredjeland kan delta. Ja, det är så. Det är klart. Det besked vi fått är att det är det som ska gälla, och det tycker jag är bra. Det är viktigt för svensk försvarsindustri.

2017/18:41
27 juni

Anf. 6 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Det är inga små politiska frågor som är uppe på dagordningen på europeisk nivå den här gången heller.

Migrationsfrågan är kanske den största frågan och utmaningen vi har att hantera i modern tid eftersom den invandringspolitik som förts, i synnerhet i det här landet, i hög grad har påverkat förutsättningarna för att bedriva en generös välfärdspolitik – något som normalt sett borde vara Socialdemokraternas huvudprioritering vad gäller frågor inför ett val men som man nu vill lägga ut på ett europeiskt plan. Det ifrågasätter jag eftersom invandringspolitiken på europeisk nivå innebär att vi lägger ansvaret och besluten på andra politiska företrädare ute i Europa, inte på oss själva och inte utifrån våra egna förutsättningar i Sverige.

Den temporära omfördelningsmekanismen som beslutades 2015 innebar att Sverige, som vid det tillfället tog emot överlägset flest asylsökande per capita, skulle tvingas ta emot människor från Italien och Grekland i en så kallad solidarisk omfördelning. Det innebar att Sverige skulle ta emot ännu fler än det stora antal vi redan tagit emot. Vi tog emot dubbelt så många per capita som Tyskland, som tog emot flest i absoluta tal i den omfördelningsmekanism som beslutades 2015. Vi tog emot nästan lika många i absoluta tal som Italien, alltså ett av de länder som skulle omfördela till Sverige, och Italien har sex gånger så många invånare som Sverige. Det är inte solidariskt. Det är inte ansvarsfullt att genomföra en sådan politik, där Sverige riskerar att utöka sitt så kallade ansvar på europeisk nivå.

Sverige får dessutom högre kvoter genom att vi redan har tagit emot så pass många människor och redan tagit så stort ansvar nu när man driver igenom denna politik på europeisk nivå genom att inrätta en permanent omfördelningsmekanism.

EU har också rätt att med kvalificerade beslut förändra omfördelningsmekanismen när den är införd och även nu, inför kommande beslut. Det innebär att Sverige saknar möjlighet och rätt att sätta sin egen kurs utifrån sina egna förutsättningar. Jag ifrågasätter om det är ansvarsfull eller solidarisk politik.

Att omfördela människor tycker jag heller inte är ett effektivt sätt att hjälpa. Det effektiva vore att hjälpa människor på plats i avsevärt högre grad än man gör i dag. Gemensam finansiering av de gemensamma flyktingorganen i närområdena vore solidariskt. Att omfördela ohållbar politik är däremot inte solidariskt.

Statsministern säger att Sverige har lagt om sin migrationspolitik på nationell nivå. Det har man gjort, men det innebär inte att den migrationspolitik som nu är lagd är långsiktigt hållbar. Det innebär inte heller att den politiken inte går att reglera ytterligare. Framför allt innebär det inte att den politiken är den politik som räcker till för att styra upp alla problem som har skapats i det svenska samhället.

Någonstans tycker jag att om man sitter i EU-nämnden och ska åka ned till Bryssel för att representera riksdagen genom regeringen ska man åka

ned dit för att ta ansvar för de väljare som man representerar här i landet, inte för de väljare som representeras ute i Europa.

Vad gäller säkerhet och försvar förstår jag att det inte ska fattas några beslut, men jag tycker inte att det är viktigt att utveckla försvarspolitiken på europeisk nivå. Jag tycker att det är bättre att vi utvecklar vår egen säkerhetspolitik i Sverige eller i samarbete med Norden, i synnerhet Finland.

Vad gäller EU:s budget har jag ett vagt minne av att statsministern inte ville ha en ökad budget på europeisk nivå. Jag tolkar nyhetsflödet som att statsministern har ändrat inställning i den frågan. Är det så att statsministern kan tänka sig att höja den svenska EU-avgiften och i så fall hur mycket? Hur mycket är man beredd att betala? Det är en fråga som jag skulle vilja ha svar på.

Anf. 7 ORDFÖRANDEN:

Då går ordet till Jonas Eriksson, Miljöpartiet, och det är ju jag.

Jag skulle vilja framföra mitt tack till statsministern och regeringen för att ni driver på så hårt för att EU ska ta ett solidariskt och gemensamt ansvar för att ta emot människor som söker asyl och har asylskäl. Det är bra att statsministern är tydlig med att Sveriges linje i de samtal som ska föras är att asylrätten ska värnas, och det är bra att regeringen inte ber om mandat att godkänna något förslag om regionala plattformar utan säger att det är en fråga som måste undersökas vidare och konkretiseras innan det finns något som vi här kan ta ställning till.

Det finns många oklarheter om vad ett kommande förslag skulle kunna innehålla. När detta retts ut är det förstås lättare för oss att ta ställning, men för Miljöpartiets del är det inte aktuellt att stödja framtida beslut som innebär att vi inrättar läger i Afrika som människor som försöker ta sig till Europa ska skickas tillbaka till. Men i den frågan lär vi få återkomma.

Anf. 8 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Först vänder jag mig till Johnny Skalin om det som har med EU att göra. Vi har tagit höjd i svensk lagstiftning för att EU inte har gjort sin del. Men själva poängen är att EU ska göra sin del. Alla ska göra sin del. Den situation vi en gång hade uppstod utifrån att då fanns inget gemensamt ansvar. Vi såg hur det gick – det var ingen lysande framgång. Men om alla tar sitt ansvar har vi helt andra möjligheter att se till att det inte blir som 2015.

När det gäller hjälp på plats är det som jag säger till alla mina kollegor: Tänk om alla medlemsstater hade haft den biståndspolitik som Sverige har haft under tidigare två decennier! Då hade det kanske sett betydligt annorlunda ut också på den afrikanska kontinenten. Fler kan alltså göra mer där.

Nu höjs ansträngningarna att göra mera på plats, och det ingår ju i den samlade strategin. Vad kan vi göra mer i närområdet, oavsett om det är den afrikanska kontinenten, Mellanöstern eller andra delar? Hur stärker vi våra yttre gränser, och hur fördelar vi ansvaret och hjälps åt internt? Det är hela strategin, och det tycker jag är en bra strategi.

När det gäller säkerhet och försvar har jag en helt annan uppfattning. Jag tycker att det är bra att vi bygger ut och har ett samarbete också inom

EU – återigen utifrån medlemsstaternas beslutskompetens, som ska försvaras. Det är bra för Sverige och bra för svenska medborgare.

När det gäller samarbete med Finland, Norden, Tyskland, Nato, EU och med USA är det bra att vi diversifierar den typen av samarbeten. Det stärker det svenska försvaret, så det är bra, och där har jag alltså en annan uppfattning.

Jag vet inte varifrån Skalin har fått uppgiften om MFF och höjd avgift. Ett tips är att inte tro allt du läser. Vi har precis samma uppfattning, och det är vi som hårdast driver den frågan. Så är det med det.

Till Jonas Eriksson vill jag säga att vi delar uppfattningen att det är viktigt att vi går vidare och samtalar med UNHCR om hur detta faktiskt och praktiskt skulle kunna fungera utifrån de utgångspunkter som vi själva har nämnt.

Anf. 9 ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Tack, statsministern, för redovisningen inför det kommande rådsmötet! Jag kommer i det här inlägget i all huvudsak att uppehålla mig vid migrationen eftersom det ju är den stora frågan på kommande dagordning.

Från Centerpartiets sida ser vi det som viktigt att regeringen nu konstruktivt fortsätter att arbeta för en gemensam lösning i EU, där alla medlemsstater är med och tar ansvar. EU:s migrationspolitik måste, precis som Sveriges framöver och precis som statsministern brukar säga, bygga på ordning och reda men också på medmänsklighet och humanitet.

Det betyder att vi behöver fungerande yttre gränser så att de som kommer till Europa möts på ett humant och professionellt sätt och kan få sin sak prövad. Befinns man ha skyddsskäl ska man få stanna. Det handlar om att rättigheten att söka asyl måste värnas. Så är det inte i alla delar av Europa, kan vi tyvärr konstatera.

Får man däremot ett beslut som innebär att man inte har skyddsskäl ska man lämna Europeiska unionen. Här kan EU gemensamt spela en viktig roll om EU arbetar konstruktivt och sjyst med länder utanför unionen.

Det måste vara tydligt att gemensamma lösningar och åtgärder bygger på internationell rätt och att vi följer de konventioner som vi har skrivit under liksom de grunder som finns i desamma, däribland asylrätten.

Därför är den diskussion som nu förs om regionala plattformar i tredjeländ oroande i den mån det riskerar att urholka rätten att söka asyl. Människor som flytt till Europa och har sökt asyl ska inte skickas tillbaka utan att ha fått sin sak prövad.

Regionala plattformar kan dock ändå vara en väg framåt, men då är det en förutsättning att EU samarbetar med inte bara UNHCR utan också med IOM och att man säkerställer att EU-rätten och de mänskliga rättigheterna efterföljs. Det kan till exempel vara platser där man hanterar vidarebosättning och lagliga vägar att ta sig till EU utan att riskera livet på Medelhavet. Vi måste dock undvika att människor fastnar i en svår humanitär situation i till exempel Nordafrika. Det ska även i fortsättningen vara möjligt att söka asyl i Europa för den som tagit sig hit.

Med anledning av detta har jag ett antal frågor till statsministern. Innebär det förslag som nu diskuteras och ligger på bordet att det även i fortsättningen kommer att finnas laglig rätt för den som sökt asyl i Europa

att också få sitt ärende prövat här, eller kommer den som tar sig till Europa att skickas tillbaka för att söka asyl från en plattform i tredjeland?

Kommer de som räddas av en kustbevakning eller en hjälpporganisation på internationellt vatten eller inom någon EU-medlemsstats territoriella vatten att föras till ett EU-land, eller kommer man att föras till ett tredje land för att därifrån få möjlighet att söka asyl?

Hur kommer EU att säkerställa att de personer som tas till de regionala plattformarna och bedöms ha skydd verkligen får det? Hur blir det med vidarebosättningen i Europa?

Slutligen: Innebär de regionala lösningar som det talas om i utkastet till rådsslutsatser att vi kommer att se fler bilaterala överenskommelser mellan enskilda EU-länder och tredje land på samma sätt som vi såg när Italien slöt ett avtal med Libyen för något år sedan?

Anf. 10 JENS HOLM (V):

Först skulle jag vilja uttrycka ett antal kritiska synpunkter på det som står om säkerhets- och försvarspolitik. Vi i Vänsterpartiet tycker inte att det är en bra idé att EU fördjupar sitt militära samarbete med Nato. Vi tycker inte att det är en bra idé att man utvecklar krigsmateriefonden Eda, och vi motsätter oss skarpt de upprustningskrav som finns formulerade i förslaget till slutsatser. Vi ser också att det militära samarbetet Pesco ska fördjupas, och man tar ytterligare steg mot ett gemensamt europeiskt försvar.

Annars är det som sagt migrationsfrågan som är huvudfrågan på det här mötet, och jag tror att vi står inför ett vägsval. Antingen kan vi välja att värna asylrätten och fokusera på att rädda liv och utrota grunderna till att människor flyr, det vill säga fattigdom, orättvisor och vår vapenexport till andra länder. Vi kan verka för fler lagliga vägar och självklart ha en obligatorisk omfördelning av flyktingmottagandet mellan EU:s länder.

Det går förstås också att ge efter för de främlingsfientliga och repressiva vindar som i dag blåser i Europa. Jag ser det här förslaget till slutsatser helt och hållet som en eftergift för det senare. Vi ser ständiga upprepningar om att medlemsländerna ska verka för att avvisa fler människor från sina länder. Man ska bygga upp ett Super-Frontex, där antalet anställda ska femdubblas och fokus ska vara att hålla människor borta, inte att rädda liv. Jag ser inte ett enda ord om den obligatoriska och solidariska omfördelningen av flyktingar, vilket har varit huvudnumret under flera år, utan man talar endast om att man lämnar över den frågan till det österrikiska ordförandeskapet, lett av den nye förbundskanslern Sebastian Kurz. Jag tror inte att han kommer att vara särskilt pådrivande i den frågan.

Sedan har vi frågan om de så kallade disembarkation platforms, alltså någon form av flyktinguppsamlingsläger utanför Europas gränser.

Herr ordförande! Jag måste säga att jag tycker att det är smått historierevisionistiskt att påstå att det här ursprungligen är ett förslag från UNHCR. Detta är ett förslag som länge har drivits av extremhögern i Europa. Viktor Orbán sa för ett par år sedan att han ville ha African hotspots, alltså ett antal platser i Afrika dit man skulle sända tillbaka flyktingar. Vi vet också att det här är vad Österrike vill ha.

Förslaget om så kallade disembarkation platforms kommer ursprungligen från kommissionen, inte från UNHCR. Jag vet att UNHCR

nu har sagt att man är beredd att samarbeta om det här; det är liksom deras jobb att göra det och hjälpa människor på flykt. Men säg inte att det här ursprungligen är ett FN-förslag.

Vi vet redan hur det kan fungera när man bygger upp uppsamlingsläger utanför ett lands gränser. Australien är kanske det tydligaste exemplet på det. Där har man upprättat ett antal uppsamlingsläger på ett par öar i Stilla havet. Situationen på de platserna är förfärlig, och jag tror att det är just syftet: Det ska avskräcka människor från att söka asyl i Australien.

”Without creating a pull factor” talar man om i stycke 4. Man ska alltså inte skapa en pull factor, det vill säga man ska inte attrahera människor till de här lägren. Det står klart och tydligt i förslaget till de här slutsatserna.

Med anledning av det, herr ordförande, har jag en fråga till statsministern. Det låter som om det finns två olika tolkningar av vad som är den svenska linjen i den här frågan. Vi hörde Miljöpartiet tolka det som att Sverige *inte* är för att Sverige ska biträda förslaget om uppsamlingsläger av flyktingar, medan jag tyckte att vi hörde det ganska klart och tydligt från statsministern.

Min fråga är därför: Avser statsministern att gå vidare med förslaget om så kallade regionala plattformar, alltså läger för flyktingar, utanför Europas gränser?

Avslutningsvis, herr ordförande, ser vi i Vänsterpartiet en helt annan väg som vi tycker att den svenska regeringen borde stå för. Det här är nämligen ett sådant avgörande möte. Det kanske är statsministerns viktigaste och kanske också sista toppmöte. Statsministern skulle kunna säga att vi inte ska låta den europeiska flyktingpolitiken dikteras av länder som vill bygga murar kring Europa, utan vi allierar oss med dem som verkligen vill ha en human flyktingpolitik och en obligatorisk fördelning av flyktingmottagandet.

Jag ser ändå att det finns en majoritet för det. Vi skulle kunna lämna Ungern och Österrike därhän och gå vidare i ett fördjupat samarbete. Vi skulle kunna säga till dem som inte vill vara med i det här samarbetet att då blir det svårare för er att få pengar från jordbruksbudgeten, från regionalfonderna och så vidare.

Därför, herr ordförande, vill jag också fråga statsministern om han är beredd att verka för att lämna ytterst konservativa länder som Ungern och Österrike därhän och gå vidare med de länder som verkligen vill lösa den här frågan och skapa en ny Dublinförordning där vi har ett gemensamt mottagande av flyktingar.

Anf. 11 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Jag börjar med frågorna från Eskil Erlandsson. När det gäller förslaget om alla medlemsstaters skyldighet att ta ansvar för att ta emot asylsökande gäller det kravet fortfarande. Det är väldigt högt och vi vet varför. Det är framför allt Ungern och Polen men det finns andra problem också. Det är bara att konstatera att där är vi inte framme. Det innebär dock inte att vi släpper frågan, utan den lever i allra högsta grad och vi ska fortsätta att arbeta för detta och hitta andra sätt. Det är svårt, men vi tänker inte släppa frågan.

Jag instämmer i det här med ordning och reda och humanitet i kombination. Det är också vår uppfattning att de regionala plattformarna skulle bygga på vidarebosättning – ja. Man ska stå upp för internationell

rätt och värna asylrätten. Det måste finnas möjlighet till vidarebosättning, för annars fungerar det inte. Annars blir det inte så som det är tänkt.

När det gäller frågan om rätt att söka asyl om man kommer till Europa är det vår uppfattning, naturligtvis. Det är själva grunden: Vi står upp för asylrätten när du är här på europeisk mark.

Eskil Erlandsson ställer ett antal frågor som vi även ställer till UNHCR. Jag måste påminna om det: Det här är inget klappat och klart förslag i detalj på fem pm-sidor, utan vi har fått läsa ett brev som Filippo Grandi har skrivit om att de vill ta upp den här diskussionen med EU.

Här återstår alltså många frågor, och därför är svaret till Jens Holm att regeringen är enig i uppfattningen att vi vill fortsätta att se och utreda vad det här kan vara för någonting, byggt på att stå upp för internationell rätt, att värna asylrätten och ett antal frågor som jag läste i min inledning. Det är det som är regeringens linje.

Jag tycker att det är rätt. Vi måste ju ställa frågan: Vad är alternativet? Vi har hundratusentals människor som har blivit upplockade på Medelhavet från båtar som är livsfarliga. När det gäller många av dem är det fullt mänskligt att de söker ett bättre liv; det är inte konstigt. Men de har inte flyktingstatus, vilket innebär att de gör den här farliga resan. Tusentals människor har dött på Medelhavet. Ska vi då bara sitta och titta på och säga ”Det där är väl okej. Vi tycker att de ska få göra det”, eller ska vi försöka hitta ett sätt att stoppa detta så att människor inte behöver dö utan kan leva ett tryggt liv så nära hemmet som möjligt?

Jag menar att det är vår skyldighet. Det är inte humanitärt att sitta och titta på när det här pågår – inte på något sätt. Vi måste göra detta. FN hör nu av sig till EU – brevet är här, och jag har pratat med Filippo Grandi – och vill ta upp en diskussion med oss. Men det finns inget färdigt förslag som vi kan ta ställning till, så en hel del av frågorna kan jag inte svara på. Jag tycker dock att det är mycket viktigt att vi tar den diskussionen vidare. Att bara slå bort den diskussionen vore fel; då skulle jag faktiskt vilja ha ett alternativ, och jag hör inga alternativ.

Om FN vill göra detta tycker jag alltså att vi har skyldighet att ta den diskussionen vidare, men med det är det inte sagt att någonting påbörjas nu. Det blir inga plattformar, utan vi tar en diskussion vidare om vad detta skulle kunna innebära. Från vår utgångspunkt är alltså internationell rätt, rätten att söka asyl, vidarebosättning och en solidarisk omfördelning viktigt. Det är våra utgångspunkter i den typen av diskussion. Det låter ibland som att vi håller på att fatta ett skarpt beslut, och det håller vi inte på att göra. Däremot ska vi ta diskussionen vidare. Jag tycker att den är viktig.

Jag får alltså tyvärr bli svaret skyldig när det gäller några av frågorna, för så långt kommet är det inte. Vi ställer dock ungefär samma frågor, för att få klarhet och därefter – i ett senare skede – kunna säga om det är tillräckligt bra eller inte.

När det gäller ett försvarssamarbete har vi ju vetat ett tag att vi inte har samma uppfattning där. Jag vill dock vända mig emot påståendet att det är ett gemensamt förslag. Det är det inte, utan det är nationella beslut som gäller. Jag tycker dock att det är bra för Sveriges medborgare att vi stärker försvarsförmågan också i samarbete med EU.

När det gäller omfördelningen är det samma svar till Jens Holm: Den frågan ligger kvar. Vi släpper inte den. Den är tuff – det är ingen tvekan

om det – men vi tänker inte släppa den. Jag vill ändå påminna om uppdraget. Vi har en uppgift att försöka få stopp på att människor dör och tvingas på flykt, och därför tycker jag i huvudsak att grundstrategin är att vi ska utöka hjälpen i vår direkta omvärld – inte minst i de afrikanska länderna. Vi ska naturligtvis ha koll på vår yttre gräns, men det finns också en intern EU-dimension i detta – en omfördelning där alla ska ta ansvar. Jag tycker att det är en högst rimlig poäng.

Anf. 12 ROGER HADDAD (L):

Herr ordförande! Vi från Liberalerna välkomnar att du deltog vid det extrainkallade mötet om migrationsfrågor i helgen, statsministern. Det är sannerligen en viktig fråga för oss att bevaka.

Vi är bekymrade över och ser det problematiska i att frågan om fördelning av asylsökande har gått i stå när det gäller Dublindelen. Vi har ändå fått relativt lugnande besked när det gäller detta med rättsakterna, men vi utgår från att det fortfarande ska ses som just en helhet och att man genomför alla delar i det så kallade Dublinpaketet.

Det vi har frågor om är naturligtvis det som flera kollegor har berört, nämligen de regionala plattformarna och mottagningsenheterna. Statsministern har redogjort lite mer för det, men i utkastet i skrivelsen står det tydligt att Europeiska rådet stöder utvecklingen och inrättandet av den här typen av plattformar.

Statsministern sa i sitt anförande att regeringen inte är beredd att stödja förslaget rakt av, och därför är det viktigt att vi här får trygga besked om att regeringen kommer att ställa hårda krav på internationell rätt och konventioner innan vi säger ja till någonting som vi kanske egentligen inte vill ha. Sedan delar vi från Liberalerna åsikten att man måste titta på den här möjligheten och att den inte kan uteslutas. Jag vill alltså gärna ha en kommentar till vad man, när statsministern säger att vi inte kommer att säga ja rakt av till detta, ser som den kritiska punkten och anledningen till att vi inte kan säga ja i dagsläget.

Den andra fråga som jag vill beröra kort, herr ordförande, gäller det sent inkallade eurotoppmötet. Liberalerna är för det europeiska samarbetet, och vi vill fördjupa det europeiska samarbetet. Vi är också positiva till att ingå fullt ut i eurosamarbetet. I det paketet ligger också frågan om en bankunion, och jag misstänker att det är en fråga som också kommer att diskuteras. Min fråga till regeringen blir hur den kommer att ta upp frågan. Kommer vi från Sveriges sida att vara pådrivande för att få bankunionen på plats?

Anf. 13 ARON MODIG (KD):

Herr ordförande! Tack för redogörelsen och för svaren på de i många fall viktiga frågor som har ställts hittills, statsministern!

Det är som vanligt många mycket viktiga frågor på agendan inför veckans toppmöte. Brexitförhandlingarna och EU:s handelsrelation till USA är två exempel på områden som har stor betydelse för såväl hur EU-samarbetet ska fungera som hur EU-ländernas välbefinnande kan utvecklas framåt. Precis som de flesta ledamöter före mig vill jag dock fokusera på förhandlingarna kring EU:s nästa långtidsbudget och naturligtvis förhandlingarna kring det gemensamma asylpaketet.

Vad gäller det långsiktiga budgetramverket lade kommissionen för drygt en månad sedan fram sitt förslag till ny budget för kommande period. Vad gäller förhandlingarna kring förslaget är vårt huvudbudskap från Kristdemokraterna att vi står bakom regeringens budgetrestriktiva inriktning och regeringens prioriteringar i dessa förhandlingar. Det gäller såklart också i diskussionen om huruvida en snabb process är att föredra kontra betydelsen av att slutresultatet blir gediget och bra inte minst för Sveriges del.

Vad gäller förhandlingarna om EU:s framtida asylpolitik är det oerhört frustrerande att allt nu tyder på att det inte blir någon överenskommelse vid toppmötet i veckan. Flera av EU-ledarna har under lång tid hänvisat till just det här mötet i juni som slutpunkt för förhandlingarna. Det gäller inte minst statsministern, som har upprepat det i flera fall i den inrikespolitiska debatten. Vi är många som hade hoppats på betydligt mer inför det här toppmötet än att det gemensamma asylpaketet nu tas upp som nionde och sista punkt under rubriken "Migration", och då med konstaterandet att man tyvärr inte har nått ända fram ännu.

Det här måste ses som ett misslyckande för unionen. Migrationspolitiken är ju – det betonade statsministern i sin inledning – en så central fråga för EU just för att den tangerar en av grundpelarna i EU-samarbetet, nämligen den fria rörligheten för människor. Om den fria rörligheten ska kunna upprätthållas framåt måste unionen ha en gemensam ordning även för migration från länder utanför EU ska hanteras. Det är väldigt viktigt att Sverige tar en än mer aktiv roll framåt i arbetet för att till slut få till stånd en överenskommelse som naturligtvis innebär ordning och reda inom unionen, ger människor skydd och säkerställer en solidarisk fördelning av asylsökande mellan medlemsstaterna.

Vad gäller det specifika förslaget om regionala avtal med nordafrikanska länder gällande upprättande av någon form av asylcentrum är det helt enkelt svårt att ha någon åsikt om det när det är så diffust.

Det har ställts många bra och viktiga frågor, men den fråga jag skulle vilja ställa till statsministern är vad som nu händer med de rättsakter på asylpolitikens område som man, vid sidan av den reformerade Dublinförordningen, trots allt har kommit betydligt längre med i förhandlingarna. Tidigare har linjen varit att allt ska antas som en helhet, och så har man pausat de rättsakter där man har kommit längst till dess att de andra kommer ikapp. Men vad händer där nu?

Även där finns det nämligen viktiga delar, inte minst för Sverige. Vi kan ta utvidgningen av Eurodacförordningen som ett exempel. Om Eurodac kan utvidgas med fler uppgifter om fler personer skulle det kunna förbättra återvändandet från Sverige av personer som inte har rätt att vistas här. Det skulle också kunna förhindra exploatering av barn och unga i Sverige och i Europa.

Min fråga till statsministern blir helt enkelt: Vad händer med de andra rättsakterna, som man har lättare att komma överens om?

Anf. 14 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Ordförande! Roger Haddad och Aron Modig ställde delvis likadana frågor om rättsakterna. Utgångspunkten har varit att vi ser dem som en helhet – att dessa sju ska tas i ett – och det är så jag har uttryckt mig här. Det kan finnas argument för att tänka om när det gäller detta, men då tycker

jag att vi i så fall ska resonera ordentligt om det. Poängen har ju varit att alla har någonting i de olika rättsakterna, och tar man dem som en helhet skulle det fånga in alla medlemsstater.

Det förutsätter dock – och nu ska jag vara väldigt öppen med EU-nämnden – att alla länder faktiskt vill göra upp. Det är en grundförutsättning. Sitter man runt ett bord där alla vill göra upp hittar man slutligen en lösning, men om alla inte riktigt är intresserade av att göra upp blir det svårare. Jag vill gärna ha det sagt i det här sällskapet, för ibland känns det så. Jag vill också säga att vi från svensk sida verkligen har ansträngt oss, tillsammans med Tyskland och andra, och försökt hitta en dialog även med dem som är mest motsträviga. Vi har sagt: Hur kan vi hitta den här kompromissen? Vi förstår att det behövs en kompromiss, men hur ska den se ut? Hjälpt oss att hitta den!

Vi har dock inte kommit så långt. Det är lika bra att vara öppen och ärlig. EU-nämnden måste naturligtvis vara insatt i komplexiteten, och där någonstans tycker jag att vi ligger just nu.

När det gäller plattformarna, som Roger Haddad frågade om, är regeringens hållning att vi vill titta närmare på det. Vi kan inte heller, med samma argument som Aron Modig förde fram, ta ställning. Det är helt enkelt för oklart, och det har jag sagt hela tiden. Jag kan inte ta ställning till detta, för det är för många frågetecken. Det är därför vi säger att vi gärna vill utreda vidare. Det är vår hållning, och jag tycker att den är rimlig. Den tänker vi stå fast vid.

När det gäller bankunionen och eurotoppmötet tycker vi att det är bra att den utvecklas. Vi håller själva på att utreda fördelar och nackdelar gällande om Sverige ska gå med, men det är klart att det är bra om detta utvecklas vidare och vi i Sverige får ta ställning när vi är klara med utredningen. Jag har ingen tidtabell för det, men vi håller på att se över vilka fördelar och nackdelar som finns.

Aron Modig tog upp EU och MFF. När det gäller budgetrestriktivitet har vi samma uppfattning, och precis det är faktiskt – trodde i alla fall jag ett tag – ett starkt argument också mot de motsträviga: Om vi inte klarar detta begränsar vi rörligheten. Då är vi liksom inne i det, för då kommer flera länder att ha gränskontroller – och då håller vi på att långsamt erodera hela tanken om fri rörlighet. Hittills har det inte bitit, men vi har verkligen ansträngt oss och kommer att fortsätta anstränga oss. Det är nämligen viktigt att vi klarar av detta.

När det gäller asylcentrum är det som sagt diffust; jag håller med. Det är för oklart ännu.

Vi håller som sagt kvar vid tanken att huvudprincipen väl är alla sju rättsakter. Det kan dock finnas argument för – och det kan komma en ny situation som gör – att vi kanske behöver tänka om, men låt oss då fundera igenom det. Jag vet att det finns de som har väldigt bråttom med de här fem. Så är det ju.

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Det märks att detta är en fråga som engagerar många. Vi har lite tid kvar, så jag kommer att tillåta en runda till. För att vi ska klara det är det dock viktigt att vi är något mer kortfattade; annars kommer tiden inte att räcka till. Det är i och för sig inte säkert att alla begär ordet, men försök att hålla inläggen kärnfulla.

2017/18:41
27 juni

Anf. 16 TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Ordförande! Tack, statsministern, för informationen!

Vi välkomnar givetvis, som min kollega Karin Enström nyss sa, grundprincipen om en gemensam europeisk asylpolitik, och fokus ligger på ambitioner som vi gillar.

I sak är det däremot skralt inför detta europeiska råd; det måste man säga efter att ha tittat på utkastet till rådsslutsatser. Det är uppenbart att det gemensamma asylpaket som eftersträvats inte kommer att beslutas.

Det är också klart, tycker vi, att det argument som statsministern återkommande hänvisar till i den svenska inrikespolitiska debatten, det vill säga att Sverige måste invänta beslut i EU innan vi kan fatta avgörande beslut om svensk migrationspolitik, inte längre är giltigt. Detta har statsministern upprepat konsekvent under de två senaste åren till dess att han för ungefär två veckor sedan ändrade sig och sa att han inte längre var hoppfull på detta område.

Nu vill jag understryka att Moderaterna konsekvent har understött regeringen, men just därför skulle vi vilja ha svar på tre konkreta frågor.

Den första gäller att vår partiledare Ulf Kristersson upprepade gånger har inbjudit Socialdemokraterna och statsministern till överläggningar om en överenskommelse om migrationspolitiken i Sverige som skulle ge oss möjlighet att tillsätta en parlamentarisk utredning för att utreda en långsiktig, rättssäker och stram migrationspolitik. Kan vi i ljuset av den europeiska utveckling som vi sitter här och diskuterar i dag förvänta oss ett svar på inbjudan före valet?

(ORDFÖRANDEN: Detta ligger något utanför Europeiska rådets dagordning.)

Nej, ordförande, jag tycker att denna fråga i högsta grad har bäring på de rådsslutsatser som ligger på bordet. Det är viktigt att medborgarna i detta land inför valet får möjlighet att få svar från statsministern på denna fråga.

Den andra frågan, om jag får fortsätta, ordförande, handlar om vad regeringen egentligen prioriterar. Vad tänker man kompromissa med i de förhandlingar som pågår? Detta är frågor som är viktiga också för den svenska debatten. Vi hade gärna sett att regeringen prioriterar införandet av ett EU-gemensamt kvotflyktingsystem, som dessutom i sak hade varit bättre och mer effektivt än det förslag som nu ligger på bordet, med de plattformar som man lägger ut texten om i rådsslutsatserna.

Den tredje frågan fick vi inte svar på. Den ställdes av min kollega Karin Enström nyss och handlade om återvändande av asylsökande, som tas upp i punkt 7 i rådsslutsatserna. Där står att det är nödvändigt att ”significantly step up the effective return of irregular migrants”. Jag skulle vilja ha ett förtydligande från statsministern på denna punkt. Avser han att ta upp frågan om återvändande, som är viktig för Sverige, på Europeiska rådet – ja eller nej?

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Här har vi information och samråd inför Europeiska rådet den 28–29 juni.

Anf. 18 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Det är möjligt, herr statsminister, att man ibland inte ska tro på allt som man läser i tidningen. Det säger jag ingenting om. Det är möjligt att det jag läste var fel.

Jag skulle vilja ställa en rak och tydlig fråga till statsministern: Är det ett vallöfte att EU:s budget inte ska öka eller att Sveriges bidrag till den i alla fall inte ska öka?

Statsministern aspirerar på att bli statsminister igen, och då vore det bra om han här i dag, inför EU-nämnden, klargjorde var han står i denna fråga. Moderaterna vill ha en restriktiv EU-avgift. Det är förvisso oklart vad deras statsministerkandidat menar med det. Denna person är inte på plats här, men jag kan i alla fall fråga den statsminister som sitter i dag var han står i frågan.

Jag har en annan fråga som jag skulle vilja ställa. Som jag förstod det menar statsministern att den migrationskris som vi hade 2015 inte hade varit en så stor kris för Sverige om vi hade haft en gemensam migrationspolitik. När Sverige införde gränskontrollerna, innebar det att krisen upphörde och att alla människor fördelades ut till Europa? I så fall behöver vi ju inte ha detta omfördelningssystem. Eller vad menar statsministern med påståendet?

Utöver detta vill jag hänvisa till de avvikande meningar som jag framförde i EU-nämnden i fredags.

Anf. 19 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Europeiska rådet kommer inte att diskutera svensk inrikespolitik, Tobias Billström. Det står inte på dagordningen; ingen annan är intresserad av det. Mitt svar har däremot hela tiden varit att jag tror att det är bra med breda överenskommelser i Sveriges riksdag. Ju bredare, ju stabilare tycker jag är en bra grundprincip, men den frågan tar vi inte upp på Europeiska rådet.

När det gäller kvotflyktingsystemet är det en del som vi vill komma åt – att vi faktiskt har en gemensam uppfattning om detta system. Vi har själva höjt från 1 900, var det väl, till 5 000. Vi menar att fler EU-länder kan göra mer, så detta tycker jag ska ingå i helheten.

När det gäller återvändande har vi pratat om det, och där är vi överens om att vi behöver göra mer. Jag räknade upp några saker som har gjorts hittills, och det behöver säkert göras mer. Så ja, jag tycker att det är viktigt att vi klarar av det. Det ingår i grundprincipen att ja är ja och nej är nej, och då måste man återvända.

Johnny Skalin! Först och främst sitter jag inte här och pratar om vallöften, men jag säger vad vår inriktning är. Vi är nettobetalarare, och vi ser inte framför oss att Sverige ska ha någon högre avgift. Vi ser framför oss att budgeten behöver göras om, moderniseras och balanseras om. Det går att öka en del egenavgifter, som förändrades under krisen då det helt plötsligt blev mycket billigare för medlemsländerna att gå in i olika EU-projekt. Egeninsatsen sänktes, så den kan man höja. Därför tror jag att diskussionen kommer att bli riktigt lång.

Vi kommer att hålla en restriktiv budget. Jag kan säga direkt att vi har sagt till kommissionen att det inte kommer att bli den nivå som man har pratat om. Vi har mycket som vi ska göra här hemma, och mitt besked till svenska folket är att vi klarar välfärden och att vi ska satsa på och använda

skatteintäkter till den. Då klarar vi det. Vi ska bygga hundratals skolor. Det är ett kärt bekymmer, men det kostar pengar. Då kan man inte höja EU-avgiften på det sätt som kommissionen har tänkt – det går inte.

Det är budgetrestriktivitet som gäller också i fortsättningen.

Anf. 20 ORDFÖRANDEN:

Då ger jag ordet till mig själv, Jonas Eriksson.

Jag tycker att det är bra att regeringen är tydlig och uttrycker sig på ett annat sätt om förslaget än vad som görs i rådsslutsatserna. Förslaget är inte så tydligt, och man är inne på att man helt enkelt behöver veta mer. Man behöver gå vidare för att få reda på mer om vad UNHCR tänker och hur man kan få till det med de internationella konventioner som Sverige står bakom. Det är jättebra.

För Miljöpartiet är det skamligt att det finns EU-länder som avvisar båtar med flyktingar och stänger sina hamnar. Därför är det bra att ... Oj, nu höll jag på att prata inrikespolitik. Jag tror att statsministern själv talade om att vi även på EU-nivå jobbar för att hitta fler lagliga vägar att söka asyl i EU. Detta är något som regeringen har jobbat med på hemmaplan, och jag välkomnar att vi driver det också på EU-nivå. Rätten att komma till EU och söka asyl behöver värnas, som statsministern säger. Push-backs och externalisering, som är konstiga termer i asylprocessen, bedömer Miljöpartiet inte är rätt väg att gå.

Anf. 21 ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Efter att ha ställt frågor själv och efter att ha lyssnat till andra som har ställt frågor och till statsministerns svar inställer sig frågan: Kan statsministern ställa upp på rådsslutsatserna så som de nu är presenterade eller inte?

Statsministern har precis som jag ett antal frågor som det inte finns några svar på i dag. Kommer statsministern, efter att ha fått svar på dessa frågor, att kunna ställa sig bakom rådsslutsatserna så som de är eller inte?

Jag vet ungefär hur det fungerar på rådsmöten i Europeiska unionen. Efter en lång diskussion brukar man komma fram till något slags konsensus fram på småtimmarna, och sedan ska beslut fattas väldigt snabbt. Kommer statsministern att återkomma till oss därest det blir förändringar i rådsslutsatserna? Vilka förändringar kommer statsministern att kräva för att kunna skriva på de rådsslutsatser som förhoppningsvis kommer fram?

Anf. 22 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Jonas Eriksson! Jag tror att vi har samma uppfattning.

Mitt svar till Eskil Erlandsson är: Det som jag vill att slutsatserna ska uttrycka är att vi behöver mer information. Regeringen är inte beredd att stödja tanken om plattformar rakt av men däremot att utreda vidare. Därför vill vi att slutsatserna ska se ut så. Det är för många frågetecken, och då kan vi inte bara stödja slutsatserna rakt av. Om vi alla skulle komma överens om dem påbörjas ju en process, och vi behöver fråga betydligt mer.

I mitt samtal med Filippo Grandi sa han att UNHCR inte har rätat ut alla frågetecken. Vad jag vill är att vi ska kunna inleda en process tillsammans med UNHCR – en utredning av om detta kan vara ett sätt att

förhindra att människor behöver dö på Medelhavet. Detta är vad jag vill fortsätta att göra. Det innebär att slutsatserna behöver se annorlunda ut, inte att vi stöder dem. Jag vill att vi ska utreda vidare.

Anf. 23 JENS HOLM (V):

Herr ordförande! Statsministern sa tidigare att det inte finns några andra alternativ än det som, om jag förstår rätt, föreslås i slutsatserna. Det är klart att det finns alternativ. Långsiktigt handlar det om att utrota orsakerna till att människor flyr. Jag beklagar att det inte finns några referenser till en solidarisk handelspolitik, till att utöka biståndet – inte villkora det till flyktingpolitik, så som man gör i till exempel Trust Fund for Africa, som nämns – och till att upphöra med vapenexport och så vidare.

I närtid ser jag att det finns mycket bättre lösningar än dem som finns här. Det handlar om att gå vidare med att lösa flyktingpolitiken med dem som så önskar. Det finns ett stort antal länder som inte bedriver Österrikes och Ungerns politik. Vi i Vänsterpartiet menar att man ska gå vidare med dessa länder – Tyskland, Frankrike, Beneluxländerna och Spanien – och skapa den nya flyktingpolitiken med dem. Lämna Orbán och Kurz där hemma! Det är vägen att gå.

Sedan, herr ordförande, har jag en konkret fråga rörande flyktingcenter i andra länder. Stefan Löfven! Om en person upphittas på Medelhavet, vart kommer den personen att skickas? Skickas personen till ett center i ett annat land, eller kommer personen att skickas till ett EU-land? Och var kommer personens asylprövning att ske – i ett externt asylcenter i ett annat land eller i Europa?

Anf. 24 ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Tack, statsministern, för tidigare kommentarer till mina frågeställningar!

Jag måste dock fråga igen: Söker statsministern mandat för det utkast till rådsslutsatser som finns nu, eller är det något annat som statsministern söker mandat för här i nämnden i dag?

Anf. 25 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Ordförande! Jag försöker igen: Jag söker mandat för att vi ska fortsätta att utreda frågan. Nu står det stödja. Jag har sagt att jag inte är beredd att stödja detta, utan jag vill att vi ska utreda vidare. Det är vad jag söker mandat för.

Jag delar uppfattningen, Jens Holm, att Sverige har arbetat med detta länge och att fler länder skulle ha kunnat göra mycket mer. Då hade kanske situationen sett annorlunda ut, åtminstone för en hel del människor som nu har behövt lida i onödan. Detta är vi helt överens om.

Att gå vidare med like-minded är faktiskt något som vi har övervägt och funderat på. Aptiten för detta är inte helt glasklar hos en hel del länder. Man säger att vi då helt plötsligt har splittrat EU i just denna fråga, där vi söker konsensus. Den är inte heller helt glasklar, men detta är absolut en variant som kan diskuteras.

Den sista frågan går inte att svara på av det enkla skälet att förslaget är för oklart. Mängder av frågor som ställs här ställer vi också, och vi kommer att behöva ställa dem i framtiden, om vad som händer då.

Framför oss i Medelhavet är det territorialvatten på båda sidor närmast kontinenten. Däremellan är det ett internationellt vatten. Vad som kommer att ske i de olika zonerna är långt ifrån klart. Jag kan helt enkelt inte svara på det. Däremot tycker jag att det är vettigt att gå vidare och diskutera och utreda.

Anf. 26 JENS HOLM (V):

Herr ordförande! Jag vill anmäla en avvikande mening från Vänsterpartiet. Först gäller det försvars- och säkerhetspolitiken. Jag hänvisar till det som jag sa i mitt anförande om att vi inte instämmer i det som står i förslaget till slutsatser. I vår avvikande mening har vi också ett förslag om en helt annorlunda asyl- och flyktingpolitik än det som finns föreslaget i slutsatserna. Jag refererar också till det som jag har sagt för att inte fördröja detta så mycket.

Jag vill också understryka att vi inte anser att regeringen ska gå vidare med externa asylregler, eftersom det är så många oklarheter. Erfarenheterna av dem förskräcker också. Därför bör man inte gå vidare med dem. Frågan ska lösas på annat sätt, vilket jag har talat om tidigare.

Anf. 27 ORDFÖRANDE:

Jag vill tacka statsministern för informationen angående eurotoppmötet. När det gäller Europeiska rådet finner jag sammanfattningsvis att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt med avvikande meningar anmälda från Vänsterpartiet och från Sverigedemokraterna.

Därmed tackar vi statsministern med medarbetare för medverkan vid dagens EU-nämndssammanträde och önskar er all framgång på det kommande rådsmötet.

Innehållsförteckning

§ 1 Europeiska rådet

.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDE	1
Anf. 2 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	1
Anf. 3 MARIE GRANLUND (S)	4
Anf. 4 KARIN ENSTRÖM (M)	5
Anf. 5 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	6
Anf. 6 JOHNNY SKALIN (SD)	7
Anf. 7 ORDFÖRANDE	8
Anf. 8 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	8
Anf. 9 ESKIL ERLANDSSON (C)	9
Anf. 10 JENS HOLM (V)	10
Anf. 11 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	11
Anf. 12 ROGER HADDAD (L)	13
Anf. 13 ARON MODIG (KD)	13
Anf. 14 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	14
Anf. 15 ORDFÖRANDE	15
Anf. 16 TOBIAS BILLSTRÖM (M)	16
Anf. 17 ORDFÖRANDE	16
Anf. 18 JOHNNY SKALIN (SD)	17
Anf. 19 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	17
Anf. 20 ORDFÖRANDE	18
Anf. 21 ESKIL ERLANDSSON (C)	18
Anf. 22 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	18
Anf. 23 JENS HOLM (V)	19
Anf. 24 ESKIL ERLANDSSON (C)	19
Anf. 25 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	19
Anf. 26 JENS HOLM (V)	20
Anf. 27 ORDFÖRANDE	20